

IX.

Betænkning

over

Udkast til Lov angaaende Foranstaltninger til Huusdyr- og især Hesteavlens Fremme.

(Afgiven af Landstingets Udvalg den 9de November 1861).

Udvalget erkender, at man nuomstunder finder et større Antal gode Huusdyr i Landet end for et Par Mennefsalderes siden.

Dette gjælder vistnok endog om Hesten, uagtet man fra mange Sider har klaget over Regjeringens Foranstaltninger til Hesteavlens Fremme. Derfor disse Klager virkelig ere begrundede, kunde man derfor ledes til den Slutning, at Regjeringen kunde overlade Huusdyravlens Fremme til den private Industri alene. Thi Ingen vil kunne nægte, at det er Hesteavlens, om ellers nogen, der i de allerfleste Tilfælde fortrinnsviis vil trænge til Veiledning og Opmuntring fra det Offentliges Side.

Udvalget kan imidlertid ikke billige denne Slutning. Skjøndt man, som en Følge af Landets større Culturudvikling i det Hele, vistnok maa indrømme, at Landboerne i Almindelighed have bedre Huusdyr nu end fordem, saa troer Udvalget dog ikke, at Huusdyravlens Udvikling her i Landet har holdt Skridt med Agerdyrningens Udvikling. Den fyldestgjør i flere Henseender neppe de i Nutiden berettigede Forbringer, og den større Ovsigt over, hvad der fattes, den større Indsigt i Midlerne til at afhjælpe Manglerne, der nødvendig maa udbredes i Almeenheten, for at vække en levende og frugtbar Interesse for Sagen, vil her tillands ubentvivt lettest tilvejebringes ved en forstandig Veiledning og Ledelse fra Regjeringens Side.

I de fleste europæiske Lande, og under de forskjelligste Regjeringsformer, have Regje-

ringerne ogsaa søgt at fremme Huusdyravlen ved lignende Midler som de, der foreslaaes i Lovudkastet. Man har vel anført Englands Exempel som Beviis for, at Regjeringen kan overlade Huusdyravlen alene til den private Industri. Men skjøndt vi villigen indrømme, at Huusdyravlen i England staaer overmaade høit, saa kunne vi dog ikke indrømme Rigtigheden af den Anvendelse paa Danmark, som man vil gjøre af denne Erfaring, fordi saa godt som alle Forudsætninger i England ere andre end her. England er et Udvikling og Selvregjering langt forud for Danmark; det er endvidere et aristocratisk Samfund, hvori fyrstelige Formuer gennem Aarhundreder gaae i Arv i de samme Slægter; det fornær og forsøger gennem sin Verdenshandel stadigen sin store Capital, og den Impuls, som i England udgaaer til Forebling af Heste- og Huusdyravlen fra det toneangivende Aristocrati, og som der har et sikkert Hold i bettes nedarvede Rigtigdom, høie Stilling og grundfæstede Traditioner, er tillige et af de mange Midler, hvorved Aristocratiet holder Folket i en levende Samvirkning og Forbindelse med sig og bevarer sin Indflydelse. Saadanne Forhold forklare tilstrækkeligt, hvorfor man i England rolig kan overlade Huusdyravlen til den private Industri alene; men de berettigede ikke til at vente det samme Resultat i Danmark, hvor saadanne Forhold ikke findes.